

RELIGINIŲ BENDRUOMENIŲ IR BENDRIJŲ TYRIMO METODIKA

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

I. IŽANGA

1. Religinių bendruomenių ir bendrijų tyrimo metodikos (toliau – metodika) tikslas – aprašyti pagrindines sąvokas, statistinių duomenų šaltinius, statistinės informacijos rengimo ir pateikimo vartotojams tvarką.

II. TRUMPA APŽVALGA

2. Religinių bendruomenių ir religinių bendrijų tyrimo (toliau – tyrimas) objektas – Valstybės pripažintos religinės bendruomenės ir bendrijos.

3. Ataskaitinis duomenų pateikimo laikotarpis – kalendoriniai metai.

4. Religinių bendruomenių ir religinių bendrijų palyginami rodikliai pateikiami nuo 1996 m.

III. TIKSLAS

5. Tyrimo tikslas – nustatyti religinių bendruomenių ir religinių bendrijų veikiančių maldos namų, dvasininkų skaičių bei per metus atliekamų religinių apeigų skaičių.

IV. REGLAMENTUOJANTYS TEISĖS AKTAI

6. Tyrimą reglamentuojantys teisės aktai:

6.1. Lietuvos Respublikos statistikos įstatymas (Žin., 1993, Nr. 54-1048; 1999, Nr. 114-3299);

6.2. Lietuvos Respublikos religinių bendruomenių ir bendrijų įstatymas (Žin., 1995, Nr. 89-1985);

6.3. Lietuvos Respublikos Seimo 2001 m. liepos 12 d. nutarimas Nr. IX-464 „Dėl valstybės pripažinimo suteikimo Lietuvos evangelikų baptistų bendruomenių sąjungai“ (Žin., 2001, Nr. 62-2249).

V. PAGRINDINĖS SĄVOKOS

7. Metodikoje naudojamos sąvokos:

7.1. **Religinė bendruomenė** yra asmenų grupė, siekianti įgyvendinti tos pačios religijos tikslus. Ji gali būti atitinkamos religinės bendrijos vietinis padalinys.

7.2. **Religinė bendrija** yra bažnyčių ir tolygių religinių organizacijų – bendruomenių, siekiančių įgyvendinti tos pačios religijos tikslus, susivienijimai. Religinę bendriją sudaro ne mažiau kaip dvi religinės bendruomenės, turinčios bendrą vadovybę.

7.3. **Religiniai centrai** yra aukštesniosios religinių bendrijų valdymo institucijos.

7.4. **Tradicinės Lietuvos religinės bendruomenės ir religinės bendrijos** – valstybės pripažintos tradicinėmis Lietuvos istorinio, dvasinio bei socialinio palikimo dalį sudarančios religinės bendruomenės ir religinės bendrijos.

VI. RELIGINIŲ BENDRUOMENIŲ IR RELIGINIŲ BENDRIJŲ SĄRAŠAS

8. Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos religinių bendruomenių ir bendrijų įstatymu, Valstybė pripažįsta devynias tradicines religines bendruomenes ir religines bendrijas:

- 8.1. Lotynų apeigų katalikų;
- 8.2. Graikų apeigų katalikų;
- 8.3. Evangelikų liuteronų;
- 8.4. Evangelikų reformatų;
- 8.5. Ortodoksų (stačiatikių);
- 8.6. Sentikių;
- 8.7. Judėjų;
- 8.8. musulmonų sunitų;
- 8.9. Karaimų.

9. Vadovaujantis Lietuvos Respublikos Seimo 2001 m. liepos 12 d. nutarimu Nr. IX-464, valstybės pripažinimas suteiktas Lietuvos evangelikų baptistų bendruomenių sąjungai.

10. Pagal teritorinę paskirstymą Lietuvoje yra dvi lotynų apeigų katalikų bendrijos bažnytinės provincijos:

- 10.1. Vilniaus bažnytinė provincija:
 - 10.1.1. Vilniaus arkivyskupija;
 - 10.1.2. Panevėžio vyskupija;
 - 10.1.3. Kaišiadorių vyskupija.
- 10.2. Kauno bažnytinė provincija:
 - 10.2.1. Kauno arkivyskupija;
 - 10.2.2. Vilkaviškio vyskupija;
 - 10.2.3. Telšių vyskupija;
 - 10.2.4. Šiaulių vyskupija.

II. TYRIMO ATLIKIMO METODAI

11. Tyrimas aprėpia šiuos populiacijos elementus:

11.1. **Geografinė aprėptis.** Tyrimas apima visą šalies teritoriją.

11.2. **Dvasininkų skaičius.** Nurodomas visų religinių bendrijų ir religinių bendruomenių dvasininkų skaičius metų pabaigoje.

11.3. **Maldos namų skaičius.** Nurodomas visų religinių bendrijų ir religinių bendruomenių veikiančių maldos namų (bažnyčios, be koplyčių) skaičius metų pabaigoje.

11.4. **Religinių bendruomenių skaičius.** Nurodomas religinių bendrijų bendruomenių skaičius metų pabaigoje.

12. Metinis ištisinis tyrimas. Tyrimo populiacijos statistinio stebėjimo vienetas – religinė bendruomenė, religinė bendrija.

III. STATISTINIŲ DUOMENŲ SURINKIMAS IR APDOROJIMAS

I. STATISTINIŲ DUOMENŲ ŠALTINIAI

13. Suvestiniai statistiniai duomenys gaunami iš religinių centrų.

II. STATISTINIŲ DUOMENŲ SURINKIMO FORMOS IR BŪDAI

14. Kasmet balandžio mėn., yra kreipiamasi laišku į religinius centrus dėl duomenų pateikimo pagal parengtas lenteles.

15. Visų religinių centrų prašoma pateikti šiuos pagrindinius religinės bendrijos (religinės bendruomenės) veiklos rodiklius:

- 15.1. Religinių bendruomenių skaičių metų pabaigoje;
- 15.2. Veikiančių maldos namų skaičių metų pabaigoje;
- 15.3. Dvasininkų skaičių metų pabaigoje;
- 15.4. Pamaldų skaičių per metus;
- 15.5. Santuokų skaičių per metus;
- 15.6. Krikštytųjų skaičių per metus;
- 15.7. Laidotuvių skaičių per metus.

16. Lotynų apeigų katalikų religinio centro (Lietuvos Vyskupų Konferencijos) papildomai dar prašoma pateikti statistinius duomenis pagal vyskupijas bei kunigų ir vyskupų skaičių.

17. Negavus statistinių duomenų laiku, į religinį centrą kreipiamasi pakartotinai.

III. STATISTINIŲ DUOMENŲ ĮVEDIMAS IR APDOROJIMAS

18. Gauti religinių centrų statistiniai duomenys patikrinami logiškai ir aritmetiškai, palyginami su praėjusių metų statistiniais duomenimis, prireikus, statistiniai duomenys patikslinami telefonu.

19. Statistiniams duomenims įvesti ir apdoroti (sumuoti) naudojama *MS Excel* programa.

IV. REZULTATŲ PATEIKIMAS VARTOTOJAMS

20. Statistinė informacija apie religines bendruomenes ir religines bendrijas skelbiama:

20.1. Statistikos departamento prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės statistinių rodiklių duomenų bazėje (*SRDB*);

20.2. Leidinyje „Lietuvos statistikos metraštis“;

21. Statistinė informacija apie religines bendruomenes ir religines bendrijas teikiama vartotojams pagal užklausas.

V. NAUDOTOS LITERATŪROS SĄRAŠAS

22. *Katalikų žinynas 2007*, Vilnius, UAB „Katalikų pasaulio leidiniai“.